

МЕХАНІЗМ ПЕРЕТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

С.О. Степанчук

Національний університет харчових технологій

Зростання інтелектуального потенціалу (ІП) визначається: з одного боку – можливостями забезпечувати науку сучасними капітало- і ресурсоемними приладами, апаратами й установками, які самі по собі є втіленням новітніх досягнень наукової і технічної думки, а з іншого – ключовою роллю сфери освіти у формуванні НТП та ІП. Розвиток ІП – достатньо складна задача, оскільки передбачає інвестування в умовах, коли ефективність і доцільність вкладень досить важко оцінити [1].

Багатьма науковцями ІП ототожнюється з інтелектуальним капіталом (ІК). ІК – це, перш за все, люди та знання, якими вони володіють, а також їх навички і все те, що допомагає ефективно використовувати знання та навички; це збірне поняття для визначення нематеріальних цінностей, що об'єктивно підвищують ринкову вартість компанії [2-5]. Категорія ІП, набагато глибша, ніж категорія ІК. Поняття «потенціал» (potential) – визначається як приховані можливості, а його власником виступає – той, що володіє достатньою силою для здійснення яких-небудь дій [6]. Потенціальні можливості (інтелектуальні) можуть залучатися і використовуватися повністю, частково або залишатися нереалізованими з певних причин.

ІП національної економіки – сукупність усіх інтелектуальних активів (ресурсів): людські активи, їх знання, інтелектуальні, творчі та комунікативні здібності, нематеріальні активи, що разом визначають сукупні інтелектуальні можливості, і можуть бути використані в процесі функціонування економіки, трансформуючись в інтелектуальний капітал та дозволяють втілювати нові ідеї та стимулюють соціально-економічний розвиток, а можуть так і залишитися повністю або частково невикористаними.

Під ІК національної економіки – розуміємо реалізований ІП, тобто, сукупність інтелектуальних ресурсів (людський ІК, ІК організації, клієнтський ІК), якими володіє держава та які використовує в процесі здійснення економічних рішень, отримуючи сукупний інтелектуальний продукт, за допомогою якого забезпечується соціально-економічний та інноваційний розвиток, спостерігається збільшення національного доходу, підвищення конкурентоспроможності країни та покращення якості життя людей.

ІК в абсолютному значенні визначається як інтелектуальний продукт у вартісному виразі. За рахунок аспектів капіталізації людських інтелектуально-творчих і комунікативних здібностей та комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності в національній економіці пояснюється більш поширене в літературних джерелах застосування поняття «ІК» як синонім поняття «ІП».

Основною задачею використання ІП в національній економіці є трансформація ІП в ІК, рис. 1.

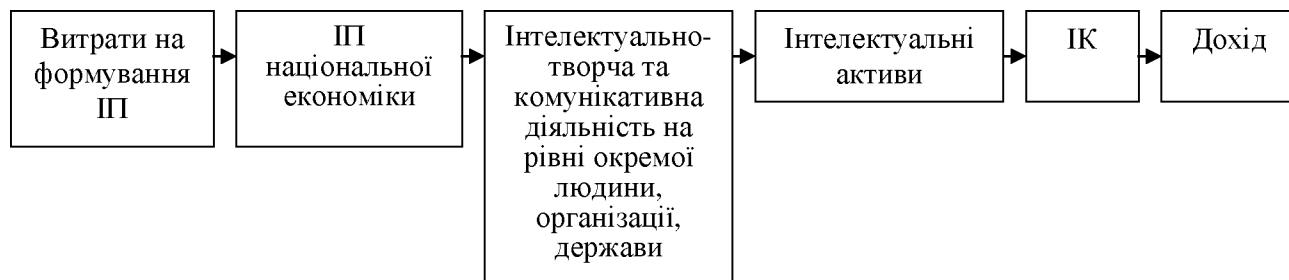

Рис. 1. Механізм перетворення ІП в ІК в національній економіці
Джерело : авторська розробка

Механізм переходу ІП в ІК – це трансформація витрат на створення національного ІП з метою використання даного потенціалу на всіх рівнях бізнес-економічних та освітньо-наукових структур всіх форм власності в процесі виконання інтелектуальної, творчої, комунікативної діяльності результатом якої є створення інтелектуальних ресурсів, реалізація яких перетворює ІП на ІК (людини, організації, держави), ефективне управління яким дозволяє отримувати сукупний дохід і покривати витрати на формування національного ІП.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Pasher, E. The Complete Guide to Knowledge Management: A Strategic Plan to Leverage Your Company's Intellectual Capital / Pasher E., Ronen T. – Wiley, 2011.
2. Бутнік-Сіверський, О.Б. Інтелектуальний капітал [Електронний ресурс] / О.Б. Бутнік-Сіверський. – Режим доступу : http://www.ipdo.kiev.ua/files/articles/butniksiverskiy_intelektual_capital_theoretical_aspect.doc.
3. Гава, Ю.В. Інтелектуальний капітал – шлях до економічного зростання України / Ю.В. Гава // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №4. – С. 129-134.
4. Диба, Л.М. Сутність понять інтелектуальний потенціал та інтелектуальний капітал як економічних категорій [Електронний ресурс] / Л.М. Диба // Економічний вісник університету. – 2011. – Вип. 17. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_1/Dyba.pdf.
5. Левашов, В.К. Интеллектуальный потенциал общества: социологическое измерение и прогнозирование / Виктор Левашов // Мониторинг общественного мнения. – 2008. – №3 (87), Июль – Сентябрь. – С. 17-30.
6. Поняття потенціал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.wikipedia.org/wiki>.